

BELÜGYMINISZTERIUM

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

10-809/1974. **A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT** az 1995. évi LXIV. tv. 28. §-a 022 számú példány

HCU: 6/1997. BM.
Ud.

Cyran's at

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminisztériumának
háborús időszaki
ÜGYRENDJE**

Budapest, 1974. július 8-án

SZIGORUAN TITKOS!	
IR. SZ. M-65-3/1-1977.	L. SZ. 26.
1977. dec. 31.	
L. SZ. Balogh ud.	

4.2. II. D.

10-809/1974

BM háborús ügyrend

82-21-14/74.

BELÜGYMINISZTERIUM

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

10-809/1974.

82-21-14/74.

A MINISZTERIUM
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ának
figyelemmel

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminisztériumának
háborús időszaki
ÜGYRENDJE**

Budapest, 1974. július 8-án

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

10-809/1974.

Jóváhagyom :

BENKEI ANDRÁS s. k.

belügyminiszter

az 1985. évi LXXV. tv. 23. §-ára
figyelemmel

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminisztériumának
háborús időszaki
ÜGYRENDJE**

Budapest, 1974. július 8-án

I. fejezet

A Magyar Népköztársaság Belügyminisztériumának háborús időszaki feladatai

1. Jelen ügyrend a Belügyminisztérium (továbbiakban: minisztérium) szerveinek háborús időszakra vonatkozó alapvető feladatait tartalmazza.

2. A minisztérium háborús időszaki feladatait a Magyar Szocialista Munkáspárt politikája, az Alkotmány rendelkezése szerint létrehozott Honvédelmi Tanács határozatai, döntései, illetve a háborús időszakban hatályba lépő jogszabályok alapján látja el.

3. A minisztérium békeidőszakra meghatározott alapvető funkciója a háború időszakában sem változik. Az állambiztonság, a közrend és közbiztonság védelmének rendszerében bűnüldöző, valamint rendészeti-igazgatási funkciót lát el. A minisztérium központi szervei háborús működési helyre települve látják el irányító, koordináló és ellenőrző tevékenységüket. A változó körülményekből eredően egyes szakterületek feladata növekszik, illetve csökken, továbbá kiegészül speciális belügyi és hátszázgvédelmi feladatokkal.

A háborús időszaki működést a háború jellege, várható kialakulása, lefolyása, lehetséges időszakai és azok tartama, a hátszázgi viszonyokban jelentkező hatásai határozzák meg.

4. A minisztérium központi és területi szerveinek — a békeidőszakra meghatározottakon túl — kiemelt feladatát képezi:

- a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendjének, a közrendnek, közbiztonságnak háborús viszonyok közötti fokozott védelme;

- a háború időszakára életbe lépő jogszabályokban, belügyminiszteri rendeletekben foglaltak végrehajtásának szervezése, ellenőrzése;
- az államhatárok megerősített őrzése és védelmében való részvétel;
- a háterszágvédelem integrált rendszerében a belügyi szervekre háruló feladatok ellátása;
- a katonai, haditechnikai és hadfelszerelési eszközöket előállító, közlekedési, hírközlő objektumok és energia rendszerek objektumainak, a lakosság ellátása szempontjából fontos vállalatok, üzemek, kommunális létesítmények fokozott operatív védelme;
- az ellenséges felderítő és diverziós csoportok felderítése és felszámolása, valamint közreműködés az ellenséges légideszantok megsemmisítésében;
- az országos és megyei vezetési pontok operatív biztosításának szervezése, ellátása;
- az agresszor országok állampolgáraival szembeni intézkedések végrehajtása;
- a szövetségi rendszerünkben a belügyi szervekre háruló feladatok ellátása;
- a hadsereg alakulatainak és személyi állományának operatív védelme; *megillet*
- a lakosság kitelepítésével és befogadásával kapcsolatos rendfenntartási feladatok szervezése és ellátása;
- a csapás sújtotta területeken a mentéssel és mentéssel összefüggő rendőri feladatok teljesítése;
- szakfelügyelet gyakorlása a jogszabályokban meghatározott kérdésekben más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, a tanácsi szervek rendészeti, igazgatási tevékenysége felett;
- a közös feladatként meghatározott kérdésekben szoros együttműködés a Honvédelmi Minisztérium és a Munkásőrség szerveivel.

II. fejezet

A Minisztérium irányítása és szervezete

5. A minisztérium a háború időszakában a Honvédelmi Tanács irányítása és ellenőrzése alá tartozik.

6. A belügyminiszter (a továbbiakban: miniszter) a háború időszakában a Honvédelmi Tanács tagjaként a Honvédelmi Tanács I-es vezetési pontján (a továbbiakban: HT-I.) tartózkodik és innen irányítja a minisztérium munkáját. Abban az esetben, ha a HT-I. tevékenysége megbénul, annak funkcióját a Honvédelmi Tanács II-es számú vezetési pontra (a továbbiakban: HT-II.) települt belügyminisztériumi államtitkár (a továbbiakban: államtitkár) veszi át.

7. A minisztérium szerveinek operatív irányítását a miniszter rendelkezései alapján — a BM háborús működési helyre (BM I. vezetési pont) települt, operatív miniszterhelyettes látja el. Amennyiben az operatív miniszterhelyettes akadályoztatva van, illetve a BM I. vezetési pont megbénult, a BM-szervek közvetlen operatív irányítását a BM-tartalék (BM II.) vezetés — kijelölt rendőr-főkapitány veszi át és megilleti mindazon jog- és hatáskör, amelyek az operatív miniszterhelyettest megillették.

A kitelepítésre tervezett (a továbbiakban: sorolt) városokban működő belügyi szervek HÁBORÚS MŰKÖDÉSI HELY-en működnek, a nem sorolt városokban működő szerveknél a folyamatos vezetést TARTALÉK VEZETÉSI PONT-ok biztosítják.

8. A minisztérium szerveinek békeidőszaki szervezeti tagozódása az „M”-állománytáblázatban meghatározottak szerint módosul. A szervek irányítása jelen ügyrendben foglaltak szerint történik.

III. fejezet

A miniszter

9. A minisztérium és szervei egyszemélyi felelős vezetője. Biztosítja a párt és a Honvédelmi Tanács határozatai végrehajtását, a párt politikájának a belügyi munkában való érvényesülését.

Kezdeményezi a Honvédelmi Tanács hatáskörébe tartozó, az állambiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében szükséges rendeletek, határozatok, intézkedések bevezetését.

A háborús időszaki jogszabályokban kapott felhatalmazás keretében intézkedik az állambiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében a belügyi szervek által végrehajtandó rendszabályok, intézkedések bevezetésére.

Gondoskodik arról, hogy a szervek a háborús időszaki és más jogszabályok (egyezmények) rendelkezései alapján, a törvényesség követelményeinek megfelelően ténykedjenek.

A miniszter jogkörét jogszabályok (rendeletek, parancsok, utasítások, szabályzatok), illetőleg döntések kiadása útján gyakorolja. Meghatározza a minisztérium szerveinek, vezetőinek hatáskörét. Jogkörébe vonhatja, megváltoztathatja és hatályon kívül helyezheti a minisztérium bármely vezetője által kiadott intézkedést.

10. A miniszter munkáját a HT-I-en működő Belügyi és Igazságügyi Osztály Belügyi Alosztály munkaapparátusára támaszkodva végzi. Javaslatokat dolgoz ki és terjeszt elő a belügyi szervek tevékenységére. A Honvédelmi Tanácsot tájékoztatja a belügyi szervek hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáról és a kialakult országos helyzetről. A minisztérium tevékenységéért felelősséggel tartozik és beszámolni köteles a Honvédelmi Tanácsnak.

Rendszeres kapcsolatot tart a BM I. vezetési pontra települt operatív miniszterhelyetttessel, a helyszínen beszámoltatja, jelentést kér a feladatok végrehajtásáról. Tájékoztatja a HT-II-re települt államtitkárt.

11. A jogszabályokban kapott felhatalmazás alapján szakfelügyeletet és szakirányítást gyakorol más minisztériumok, országos hatáskörű szervek, állami és tanácsi szervek meghatározott tevékenysége felett (üzemrendészeti, tűzrendészeti, fegyverügyi, személyi igazolványokkal összefüggő feladatok stb.). Hatáskörében az állampolgárookra és a jogi személyekre vonatkozóan a békeidőszaki jogosultságokon túl, további jogokat és kötelezettségeket állapíthat meg. Együttműködik más miniszterekkel a meghatározott közös feladatokban.

12. A miniszter jóváhagyja:

- az országos jelentőségű állambiztonsági és rendőri akciókat, illetőleg intézkedéseket;
- a Honvédelmi Tanács tájékoztatására készült értékelő jelentéseket és információkat;
- a baráti országok belügyi és állambiztonsági szerveivel kapcsolatos fontosabb megállapodások és szerződések tervezeteit, ezekbe az országokba utazó delegációk kiutazásának tervét;
- a belügyi munka szervezéssel kapcsolatos alapvető intézkedéseket, erők és eszközök átcsoportosítását;
- az „SZT”-állomány rendszerének szervezését és létszámának megállapítását;
- az alapvető fejlesztési, tervezési, költségvetési és anyagi vonatkozású terveket és rendelkezéseket;
- a kapitalista országokban dolgozó beosztottak kinevezését, kihelyezését, illetőleg rendkívüli esetben való hazarendelését;
- a BM háborús időszaki hatásköri listájában meghatározott intézkedéseket;
- a minisztériumon belül a hősi halottá nyilvánítást.

IV. fejezet

Az államtitkár

13. Az államtitkár a háborús időszakban a HT-I-en működő miniszter tartalékként a HT-II-ön tartózkodik. Figyelemmel kíséri és tájékozik a HT-I. Belügyi és Igazságügyi Osztály Belügyi Alosztályának munkájáról, a minisztérium szerveinek tevékenységéről.

A miniszter hatáskörét a HT-I. működőképtelensége esetén veszi át és gyakorolja.

A minisztérium operatív irányítása

14. A minisztérium szerveinek operatív irányítását — a miniszter alárendeltségében — a BM I. vezetési pontra települt e feladattal megbízott operatív miniszterhelyettes látja el, aki irányító tevékenységét az oda települt vezetők (parancsnokok) útján gyakorolja. E jogkörében parancsokat, utasításokat, szabályzatokat, körleveleket adhat ki. A miniszter akadályoztatása esetén, vagy halaszthatatlan esetekben a miniszter jogkörében önállóan intézkedik és erről utólagosan jelentést tesz a miniszternek.

A HT-I. működőképtelensége esetén a HT-II-ön levő államtitkár irányításával látja el feladatát.

15. Békeidőszakban a miniszter, valamint az államtitkár közvetlen irányítása alá tartozó szervek a háborús időszakban egysegesen az operatív miniszterhelyettes közvetlen irányítása alatt működnek.

Általános feladataikat jelen fejezet, míg részletes feladataikat saját háborús időszaki ügyrendjük határozza meg.

Ennek megfelelően feladataik a következők:

- a miniszterhez, az operatív miniszterhelyetteshez döntés, illetőleg aláírás céljából felterjesztett ügyekről tájékoztatás;
- a belügyi feladatokkal kapcsolatos jogszabály előkészítő, koordinációs, véleményező, javaslattevő és jogi képviseleti tevékenység ellátása;
- a meghatározott kérdésekben a minisztérium képviselete a társminisztériumokkal és az országos hatáskörű szervekkel történő tárgyalásokon;
- az operatív ügyintézés és a jogszabály nyilvántartás;
- az ügyvitelszervezés és a titkos ügykezelési munka irányítása és ellenőrzése;
- a Honvédelmi Tanács részére tájékoztató szerkesztése;

- a szocialista országok társmínisztériumaival kapcsolattartás és együttműködés;
- a minisztériumhoz érkező panaszok, bejelentések, javaslatok és kérelmek ügyintézése;
- a napi sajtócikkek, híryanagok koordinálása, kapcsolattartás a sajtó- és cenzúraszervekkel;
- az országos jelentőszolgálat ellátása;
- a BM Sugárfigyelő és Jelzőrendszer irányítása, az Értékelő és Tájékoztató Központ működésével kapcsolatos feladatok ellátása;
- a futárszolgálat irányítása és ellenőrzése;
- az elemző-értékelő, tájékoztató és felügyeleti tevékenység;
- az összbelsőügyi információfeldolgozó munka szervezése, irányítása, ellenőrzése, a beérkezett információk központi értékelése, elemzése, a szükséges miniszteri döntések előkészítése;
- a miniszter utasítására a szakterületek tevékenységének ellenőrzése;
- a külföldre történő utazási kérelmek központosított elbírálása és az útiokmányok kiadása;
- a jogszabályban meghatározott utazási korlátozásokkal kapcsolatos feladatok ellátása;
- az idegenrendészeti munka ellátása;
- a rendezvények tartására, a kijárási tilalom alatti szabad mozgásra jogosító engedélyek kiadása;
- a személyi tulajdonban levő gépjárművek forgalmának korlátozására vonatkozó rendszabályok bevezetése és ez alóli felmentések megadása;
- ✓ — a közbiztonsági őrizetbevétellel (internálás) kapcsolatos országos irányítói tevékenység ellátása;
- a határforgalom korlátozása, államhatárainknak megerősített őrzése, részvétel az államhatárok védelmében;

- a szövetséges csapatok be- és kiléptetése az államhatáron;
- a legfőbb állami vezetési pontok, valamint egyes kiemelt objektumok és a határhozvetben levő közúti, vasúti műtárgyak őrzése;
- a Honvédelmi Tanács tagjainak személyi biztosítása, utazásaik megszervezése;
- a Honvédelmi Tanács tagjainak és a Honvédelmi Tanács apparátusa családtagjainak elhelyezésére szolgáló objektumok őrzése, családtagok folyamatos ellátása, életvédelmi létesítmények üzemeltetése;
- a nyilvántartási adatszolgáltató tevékenységének biztosítása — manuális úton — a telepített nyilvántartási adatok alapján;
- az állambiztonsági, bűnügyi, lakcím- és közlekedési nyilvántartások központi és területi vezetése;
- a személyi állomány és a belügyi szervek belső biztonságának védelme;
- a szervezéssel, személyi és technikai hadkiegészítéssel, BM központi tartalék felhasználásával, átcsoportosításokkal kapcsolatos feladatok koordinálása, végrehajtása;
- a fegyveres szervekkel és testületekkel közös feladatokban az országos szintű együttműködés és koordinálás ellátása;
- a felügyelet gyakorlása az összbelsőügyi szervek személyi állománya RBV védelmének szervezésében;
- a minisztérium háborús működési helyén a támadó fegyverek hatása elleni védelem szervezése, irányítása.

VI. fejezet

A főcsoportfőnökségek feladatai

16. A főcsoportfőnökségek a hatáskörükbe tartozó szakfeladatokat országos szinten — háborús működési helyre települve — szervezik, irányítják és ellenőrzik. Végrehajtó tevékenységet

csak olyan feladatok kapcsán látnak el, amelyek a területi szervezeteknek nem adhatók le, illetve a változó körülményekre tekintettel a központi szervek hatáskörébe kell vonni.

17. A pénzügyi, anyagi, műszaki főcsoportfőnökség feladatai:

A békeidőszakból hatályban maradt és a háború időszakára hatályba lépő jogszabályok alapján szervezi, irányítja, ellenőrzi és végrehajtja:

- a háborús időszaki pénzügyi, anyagi, műszaki szükséglet tervezését, a költségvetésben meghatározott pénzösszegek biztosítását;
- az új illetmény ellátási rendszer bevezetését;
- a polgári jogi vitás ügyekben a minisztérium képviselőjét;
- a kinevezett és szerződéses polgári alkalmazott állomány munkaügyeinek intézését;
- a pénz- és anyaggazdálkodás ellenőrzését;
- az anyagi-, technikai és pénz szükségletek országos szintű kielégítésének biztosítását (az „M”-készletből, a népgazdaságnál tartalékkolt készletből és a népgazdaságból igénybevétel útján);
- a központi szervek háborús működési helyein az állomány életvédelmét biztosító szükségóvóhelyek, létesítmények kialakítását, kivitelezésének megszervezését;
- a párt és a kormány nemzetközi és belföldi titkosított távbeszélő, távgépíró és a Belügyminisztérium központi szervei híradásának biztosítását az érintett népgazdasági és alárendelt szervek bevonásával;
- a műszaki fejlesztéssel (tervezés, gyártás, telepítés), a helyreállítással és karbantartással kapcsolatos munkák irányítását, ellátását és ellenőrzését;
- a minisztérium és szervei egészségügyi ellátásának országos irányítását, valamint a háborús működési helyre települt központi állomány — és azok családtagjai — gyógy- és utókezelését;

- a belügyi dolgozók árván maradó gyermekeinek gondoskodásával kapcsolatos szervező és irányító feladatokat;
- a BM központi szervei háborús működési helyéül szolgáló elhelyezési objektumok üzemeltetésével, valamint a működéshez szükséges szolgáltatások biztosításával kapcsolatos feladatokat;
- a kitelepített családtagok beszállásolásával kapcsolatos feladatokat.

18. A rendőri főcsoportfőnökség feladatai:

Alapvető feladatát képezi a békeidőszakból hatályba maradó és a háború időszakában hatályba lépő jogszabályok alapján a rendőri szervek munkájának szervezése, irányítása és ellenőrzése:

- a háború időszakában hatályba lépő közbiztonsági intézkedésekre — őrizetbevétel, internálás — javaslattevés és azok folyamatos végzése, a közbiztonságra és közrendre veszélyes — különösen az erőszakos — bűncselekmények hatékony megelőzése, felderítése, félbeszakítása;
- segítségnyújtás az állam biztonságát veszélyeztető bűncselekmények felderítéséhez, a különösen fontos hadiipari, közlekedési és hírközlő, valamint a lakosság alapvető ellátását biztosító objektumok területén, a megelőző tevékenység fokozása;
- az elítélt és internált köztörvényes bűnözők közötti fokozott elhárító munka végzése, illegalitásba vonult különösen veszélyes személyek felderítése;
- a bűnüldözéssel összefüggésben az Igazságügyi Minisztériummal, valamint az ügyészi és bírói szervekkel az együttműködés biztosítása;
- a munkahelyek önkényes elhagyásának, selejtes termékek kibocsátásának megelőzése érdekében szükséges rendőri intézkedések megszervezése;
- a pánikkeltőkkel, rémhírterjesztőkkel, a közellátást zavarókkal és az áldrágítókkal szembeni szigorított eljárás lefolytatása;

- a gépjárművek különleges jelzésekkel és okmányokkal való ellátása, a hadsereg és mentőegységek korlátlan közúti elsőbbségét biztosító intézkedések bevezetése;
- a személyi körözési munka végzése, a katonai szolgálat, a honvédelmi munkakötelezettség alól kibúvók felkutatása;
- az államigazgatás és az igazságszolgáltatás, a közbiztonság és a közrend, a népgazdaság, a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények megelőzése, felderítése, felszámolása érdekében együttműködés az állami, gazdasági, az objektum őrzést végző munkássor szervekkel;
- a kijárási tilalom és elsötétítési szabályok betartásának ellenőrzése;
- a kitelepítés, valamint a kitelepített lakosság befogadási helyein a rend fenntartása, a kitelepített városokban visszahagyott társadalmi és személyi tulajdon őrzése, a bejárásra kötelezett lakosság közbiztonsági ellenőrzése, a bejárás útvonalának meghatározása;
- a nem belügyi szerveknél levő titkos iratok és termékek veszélyeztetése esetén való elszállításának biztosítása;
- a közrendvédelmi, karhatalmi, közlekedési és tűzvédelmi feladatok ellátása meghatározott területeken; (Az ellenséges rakéta-, illetve légicsapások által sújtott területek lezárása és a rendfenntartás biztosítása. Részvétel a mentési és mentesítési munkálatokban.)
- az ellenséges légidesszantok, felderítő és diverziós csoportok felderítésében, a légtérfigyelő szolgálat ellátásában való részvétel, a felderítő és diverziós csoportok felszámolásával kapcsolatos karhatalmi akciók szervezése, irányítása és végrehajtása, közreműködés a légidesszantok megsemmisítésében a vonatkozó együttműködési parancs alapján;
- közreműködés a saját és szövetséges csapatok manővereinek, anyag- és csapatszállításainak biztosításá-

ban, a katonai forgalomszabályozás megvalósításában;

- a HB-tagok utazásainak rendőri biztosítása;
- a fegyveres erők és testületek mozgósításának rendőri biztosítása;
- az északi és keleti határszakaszon magyar állampolgároknak a határon túlra, illetve külföldi állampolgároknak magyar területre történő tömeges áteresztésében és elhelyezésében való részvétel.

10. Az állambiztonsági főcsoportfőnökség feladatai:

A békeidőszakból hatályban maradt és a háborús időszakban hatályba lépő jogszabályok alapján az állam biztonságának, politikai, társadalmi és gazdasági rendjének háborús viszonyok közötti védelme a külső és belső ellenség tevékenységével szemben:

- információszerzés fokozása — mindenekelőtt az agresszív katonai tömb országai vonatkozásában — a Magyar Népköztársaság és a szocialista országok ellen irányuló politikai, katonai és gazdasági terveik tekintetében, ami segítheti az ország vezetését a döntések meghozatalában;
- hazánk és a szocialista országok ellen irányuló imperialista hírszerző és elhárító szervek, valamint az ellenséges magyar emigrációs szervezetek tevékenységének felderítése, bénítása és megakadályozása;
- az ellenséges légideszant alakulatok, felderítő és diverziós csoportok alkalmazásával kapcsolatos tervek, intézkedések felderítése;
- a politikai jellegű terrorcselekmények felderítése és megakadályozása;
- a HB-tagok utazásainak operatív biztosítása;
- az elhárítás megerősítése a kapitalista országok hírszerző szerveivel szemben, valamint a semleges országokban a felderítés aktivizálása;

- a semleges kapitalista országok kitelepült követségeinek — azok települési helyein —, valamint kolóniáival szembeni elhárítás végzése;
- a külföldi állampolgárok internálásának végrehajtása, e tábor működtetése, az agresszor kapitalista országok internált állampolgárai közötti felderítés és elhárítás szervezése;
- a kapitalista országok őrizetbe vett, illetve rendőri védelem alá helyezett állampolgárainak kicserélésével, hazairányításával összefüggő állambiztonsági feladatok szervezése, irányítása az érintett minisztériummal és társszervekkel;
- a társadalomra veszélyes személyek internálására javaslattevés és azok folyamatos végzése, az internáltak közötti felderítés és elhárítás szervezése;
- a Magyar Néphadsereg működési sávjában a felderítő és elhárító munka szervezése, irányítása és végrehajtása;
- a fegyveres erők és objektumainak, a népgazdaság állambiztonsági szempontból jelentős ágazatainak (hadiipar, közlekedés, hírközlés), a lakosság szükségleteinek kielégítésében (élelmiszerraktárak, víztárolók stb.), a folyamatos termelést és működést biztosító alapanyag, energia előállításában résztvevő, sugárzó anyagokat előállító, tároló, azzal dolgozó jelentősebb vállalatok, üzemek, intézetek, valamint az ország kül- és belpolitikai érdekei és nemzetközi kapcsolatai folytán kiemelkedő fontosságú területek operatív védelme. A vállalatoknál a biztonsági igazgatói rendszer működtetésének országos irányítása, koordinálása és ellenőrzése;
- az állam biztonságának, politikai, társadalmi és gazdasági rendjének aláásására, gyengítésére, megdöntésére irányuló ellenséges aknamunkát folytató személyek ügyében a nyomozás elvi irányítása;
- az ország területén működő ellenséges illegális szervezetek, csoportok és személyek tevékenységének felderítése és félbeszakítása, a megelőzést segítő intézkedések kidolgozása;

- a külföldön levő magyar külképviseletek fokozott védelme;
- a Magyar Néphadsereg hadműveleti területen, valamint a hátszágban működő alakulatainak fokozott operatív védelme. A Magyar Néphadsereg által ellenőrzött idegen területeken — az adott helyzetnek megfelelően — a felderítő és elhárító munka szervezése, irányítása és végzése;
- a Magyar Néphadsereg felügyelete alatt működő hadifogoly táborokban és gyűjtőhelyeken az operatív elhárítás végzése;
- a hadsereg személyi állománya magánjellegű táboripostai küldeményeivel kapcsolatos cenzori feladatok ellátása;
- a nyílt cenzúra végzése a postai levél, távirat és csomagforgalomban;
- az államtitok védelme, a rejtjelző munka irányítása és ellenőrzése a kitelepült társmínisztériumoknál és az országos hatáskörű szerveknél;
- az állambiztonsági munkához szükséges technikai eszközök megfelelő alkalmazásának biztosítása;
- valamennyi állambiztonsági szerv sajátos eszközeivel végzi az ellenséges felderítő és diverziós csoportok operatív felderítésének szervezését, továbbá a telepített rádiós ügynökök rádióforgalmazásának felderítését és elhárítását.

20. A személyügyi főcsoportfőnökség feladatai:

A párt és kormány személyügyi munkára vonatkozó határozatainak, irányelveinek, a miniszter által jóváhagyott káderpolitikai elveknek következetes érvényesítése:

- a minisztérium személyügyi munkájának szervezése, a káderutánpótlás biztosítása, a személyzeti és szociális ügyek intézése, illetve szakirányítása és a végrehajtás ellenőrzése;
- „A Belügyminisztérium hivatásos személyi állományának háborús szolgálatáról” szóló rendelet megtartása, végrehajtásának segítése és ellenőrzése;

- „A Belügyminisztérium Háborús Fegyelmi Szabályzata” alapján a hatáskörbe utalt büntető, az első és másodfokú fegyelmi, panaszügyi eljárás szakirányításának és felügyeletének ellátása;
- a hivatásos és tartalékos állomány újrendszerű nyilvántartásának „A háborús időszaki személyzeti nyilvántartási rend” alapján történő végzése;
- a személyi veszteségek pótlásának biztosítása;
- a kinevezési, előléptetési, lefokozási, vezénylési, hősi halottakkal és családtagjaikkal kapcsolatos eljárás rendjének, különböző engedélyezési és egyéb személyzeti jellegű hatásköröknek és jogköröknek a háborús időszaki „Hatásköri Lista” alapján történő teljesítése;
- az „M” beosztásba kerülő személyi állomány kinevezése és személyi okmányokkal való ellátása;
- a központi tartalék állomány nyilvántartása és a háborús működési helyen történő együtt tartása, elosztása;
- országosan szervezi és irányítja a szerveknél decentralizált kiképzést, továbbképzést;
- sajtó és propaganda feladatok szervezése, irányítása és ellátása.

VII. fejezet

Az irányítás és a jogszabály kiadás általános szabályai

21. Az irányítás — alá- és fölérendeltségben — parancsnoki rendszerben történik. Az egyszemélyi felelős parancsnok (vezető) jogkörét — a kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek kivételével — részben megoszthatja helyettesével (helyetteseivel), illetőleg más beosztottjával. Ez azonban nem érinti a vezető felelősségét a szerv munkájának egészéért.

- A szakágazati és funkcionális jellegű központi irányító tevékenységet az azonos szintű központi szervek szoros együttműködésével kell megvalósítani.

- A miniszter a háborús időszakban egyedi esetekkel kapcsolatos utasításait általában az operatív miniszterhelyettes útján adja ki.
- Azokban az esetekben, amikor az utasítás késedelmese kiadása a kialakult helyzetet súlyosbítaná, vagy az összeköttetés megszakadt a BM I. sz. vezetési ponttal, a miniszter közvetlenül az érintett parancsnokokat utasítja.
- Abban az esetben, ha a központi irányítás megbénul, az adott terület — országos parancsnokság, megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság — parancsnoka, vezetője, a HB elnökének egyetértésével — **önállóan köteles intézkedni**, és az összeköttetés létrejötte után jelentést tenni a bevezetett intézkedésekről.
- Hadművelleti tevékenység, csapás esetén, ha a vezető (parancsnok) megsebesült, vagy meghalt, a vezetést a szervezett szerű helyettes veszi át. A parancsnoknak előléptetett soronkövetkező vezető hatáskörében azonos jogok illetik meg, mint a szerv volt parancsnokát.
- A parancsnokok működési területüket csak felsőbb utasításra, vagy engedéllyel hagyhatják el.
- A belügyi szervek irányítása érdekében a miniszter, az operatív miniszterhelyettes, főcsoportfőnökök, országos parancsnokok, csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők parancsokat, utasításokat, szabályzatokat, illetve körleveleket (továbbiakban együttesen: jogszabályok) adhatnak ki. Szükséges esetben együttes parancs, utasítás, illetőleg szabályzat is kiadható.
- A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányok állományuk részére konkrét kérdésekben parancs és utasítás kiadási joggal rendelkeznek.

PARANCSOT a szervek katonai (fegyveres) jellegű tevékenységével, illetőleg rendjével (szervezési, személyügyi intézkedések stb.) szoros összefüggésben álló kérdésekben lehet kiadni.

UTASÍTÁS kiadása azoknak a feladatoknak a szabályozására történik, amelyek a szakmai jellegű (állambiztonsági, bűnügyi, gazdasági stb.) munka ellátásának általános kérdéseire és eljárására vonatkoznak.

SZABÁLYZATBAN lehet rendezni a speciális tevékenységgel (testületek, intézmények szolgálati rendjével, egészségügyi, ruházati, elhelyezési, újítási stb. munkával) összefüggő technikai és eljárási részletkérdéseket.

KÖRLEVÉL kiadására akkor kerül sor, amikor a szervek értesítéséről, tájékoztatásáról, vagy egyes intézkedések megtételéről kell gondoskodni.

22. A parancs, utasítás és szabályzat tervezetét a kiadásra jogosult vezető (parancsnok) irányítása alá tartozó illetékes szerv készíti elő és a lehetőség szerint koordinálja.

A miniszter, illetőleg az operatív miniszterhelyettes által kiadásra kerülő parancs, utasítás, szabályzat előzetesen jóváhagyott tervezetét meg kell küldeni a BM Titkárságnak, amely véleményezi és aláírásra előterjeszti.

A csoportfőnöki, vagy alacsonyabb szintű parancs, utasítás kiadására csak az illetékes főcsoportfőnökségen történő nyilvántartásba vétel után kerülhet sor.

A funkcionális feladatokat ellátó csoportfőnökségek (önálló osztályok) felsőbb szinten jóváhagyásra kerülő különböző előterjesztéseiket az érintett szakágazatok azonos szintű vezetőivel előzetesen egyeztetessék. Mellőzhető a BM Titkársággal, illetve a társ belügyi szervekkel történő előzetes egyeztetés, amennyiben a koordinációs tevékenység elhúzódása fontos politikai érdeket veszélyeztetne. Ez esetben az utólagos tájékoztatás kötelező az érintett szervek részére.

23. A minisztérium képviselőjében állásfoglalásra jogosultak:

- az operatív miniszterhelyettes az irányítása alá tartozó szerveket érintő kérdésekben, valamint — a miniszter felhatalmazásával — más ügyekben is;
- a BM Titkárság vezetője a miniszter, illetőleg az operatív miniszterhelyettes által hatáskörébe utalt kérdésekben;

- a vezetők (parancsnokok) az irányításuk alá tartozó szerveket érintő meghatározott kérdésekben.

24. A kiadmányozás rendje:

- A miniszter által kiadásra kerülő jogszabályok, illetve a honvédelmi tanácsi előterjesztések tervezeteit — az érintett belügyi szervekkel együttműködve — általában a BM Titkárság, esetenként a HT-I-en dolgozó miniszteri munkaapparat készíti elő.
- A társmínisztériumok által véleményezésre megküldött jogszabály és előterjesztés tervezeteket a BM Titkárság koordinálja. A válasz tervezetét a BM Titkárság vezetője felterjeszti a miniszterhez, illetőleg az operatív miniszterhelyetteshez.

VIII. fejezet

Az ügyintézés és a tájékoztatás általános szabályai

25. A belügyi szervek a munkájukat kölcsönösen érintő ügyekben kötelesek egymást rövid úton tájékoztatni. A tájékoztatást általában azonos szintű vezetők, illetőleg szervek adják. Az ügyintézés során fokozottan érvényesíteni kell a munkakapcsolat formájában történő gyors és hatékony tájékoztatást, illetve intézkedéseket.

26. A kiadmányozási jog — az ügyekben való döntés, illetőleg a tervezetek jóváhagyása — a szerv vezetőjét (parancsnokát) illeti meg. A vezető meghatározott körben átruházhatja a kiadmányozás jogát helyettesére, illetőleg más beosztottjára.

27. A szervek vezetőinek napi jelentési kötelezettsége bővül a háborús időszakra érvényes kiegészített jelentési kötelezettséggel. A szervek vezetői — ügyeletesei — jelentéseiket a BM Főügyeleten keresztül a kitelepült BM I. sz. vezetésével megbízott operatív miniszterhelyettesnek adják le, aki folyamatosan jelentést ad a HT-I-en levő miniszternek és a HT-II-ön levő államtitkárnak.

28. A külső szervekkel történő szóbeli és írásbeli érintkezésben a konspirációs szabályok alapján kell eljárni. A belügyi szervek szervezetére, munkamódszerére, létszámára, vesztésére, a vezetés települési helyeire, egyéb, a biztonsággal kapcsolatos körülményekre vonatkozóan adatot, vagy utasítást híreszközök útján nyílt szöveggel közölni nem lehet.

29. A minisztériumok, vagy más központi állami szervek részére írásbeli szignalizáció csak a miniszter, illetve az operatív miniszterhelyettes engedélyével adható.

30. Külföldi szervekkel — jogszabály, vagy a szocialista országok belügyi szerveivel kötött megállapodások felhatalmazása kivételével — a belügyi szervek nem levelezhetnek. Külföldi állampolgárok részére okiratot kiadni — felsőbb szerv által adott külön felhatalmazás hiányában — nem lehet. Ezeket az ügyeket meg kell küldeni a BM Titkárságnak, útlevélyügyeket a BM Igazgatásrendészeti Csoportfőnökségnek.

31. A sajtó, a rádió és televízió katonai nyílt ellenőrzés — cenzúra — alá kerül.

A hírközlő szervek részére a napi eseményekről tájékoztatást — az illetékes vezetővel egyetértésben — a BM Titkárság vezetője adhat.

A megyei hírközlő szervek részére tájékoztatás — a rendőrfőkapitány engedélyével — csak a kisebb, helyi jellegű, a köznyugalmat kevésbé érintő köztörvényes (nem politikai vonatkozású) bűncselekményekről, valamint közlekedésrendészeti, igazgatásrendészeti és más, a lakosságot érintő intézkedésekről adható. A határőr kerület parancsnokok a területükön történt napi eseményekről a hírközlő szervek részére csak az országos parancsnok engedélyével adhatnak tájékoztatást.

Politikai jellegű, vagy az ország védelmi képességét érintő bűncselekményekről, ellenséges tevékenységről — miniszteri, vagy operatív miniszterhelyettesi engedéllyel — a BM Titkárság vezetője tájékoztathatja a hírközlő szerveket.

A hírszolgáltatásoknál messzemenően figyelembe kell venni a Varsói Szerződés katonapolitikai és hadászati érdekeit.

A rendőr-főkapitányságok feladatai

32. A megyei és budapesti rendőr-főkapitányok a miniszter közvetlen irányítása alá tartoznak, szakirányítás tekintetében pedig állambiztonsági, rendőri, igazgatásrendészeti, anyagi-pénzügyi, személyügyi munkák stb. kérdésekben — az operatív miniszterhelyettes alárendeltségében tevékenykednek.

A rendőr-főkapitányságok minisztériumi irányítása a BM I., ennek megsemmisülése esetén a BM II. számú tartalék belügyi vezetés útján valósul meg.

33. A rendőr-főkapitányok az alárendeltségükbe tartozó megyei (budapesti) rendőri szervek egyszemélyi felelős vezetői. A rendőr-főkapitányságok működőképtelensége (megsemmisülése) esetén az erre kijelölt rendőrkapitányságok vezetői veszik át a vezetést a főkapitányt megillető jogokkal és hatáskörökkel. (Ugyanez az előírás vonatkozik a Határőrség Országos Parancsnokság tartalékát képező kerületi parancsnokságra is.)

34. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányok tagjai a megyei (budapesti) honvédelmi bizottságoknak. A járási, városi (kerületi) rendőrkapitányok tagjai a járási, városi (kerületi) védelmi bizottságoknak. A rendőr-főkapitányokat, rendőrkapitányokat távollétükben a szervezettyszerű helyetteseik, illetve kijelölt vezetők helyettesítik.

35. A rendőr-főkapitány köteles rendszeresen beszámolni a megyei (budapesti) Honvédelmi Bizottság elnökének a Honvédelmi Tanács, illetve a megyei (fővárosi) Honvédelmi Bizottság határozatainak végrehajtásáról, a háborús időszakra meghatározott feladatok végrehajtásának állásáról, a rendőr-főkapitányság egész tevékenységéről.

36. A rendőr-főkapitányságok alapvető feladata továbbra is a rendőr-főkapitányság működési területén biztosítani a közrendet és a közbiztonságot, a hatáskörükbe utalt állambiztonsági és igazgatásrendészeti tevékenységet. Feladatuk kiegészül a szerv háborús időszaki ügyrendjében foglalt speciális belügyi, valamint a hátszágvédelem részét és a személyi állomány támadó fegyverek hatása elleni védelmét képező feladatokkal.

37. A rendőr-főkapitányságok tevékenységüket — az alá- és fölérendeltség rendszerében — a minisztérium központi szerveinek szakirányításával látják el, szorosan együttműködve más fegyveres szervekkel.

38. A szakirányítás körébe tartozó kérdésekben a rendőr-főkapitányság szervei részére parancs, utasítás csak a rendőr-főkapitány, akadályoztatása esetén helyettesei, vagy közvetlen a szerv vezetője útján adható.

39. Amennyiben a kialakult helyzet megköveteli a hadműveleti területen levő rendőr-főkapitányságok közrendvédelmi és közlekedési erői alapvető feladatainak megváltoztatása nélkül az ország határain belül — ideiglenesen — az illetékes katonai (magasabb egység) parancsnok alárendeltségébe kerülhetnek. A megyei rendőr-főkapitányok ez esetben intézkedjenek a közrendvédelem és a közlekedésrendészeti erők alárendelésének végrehajtására, a főkapitányság többi szerve személyi állománya és az alapvető technikai eszközei kivonására.

Az alárendelésre és annak megszüntetésére a belügyminiszter egyetértésével a honvédelmi miniszter jogosult.

40. A rendőr-főkapitányok kötelesek rendszeresen jelentést tenni a BM Főügyelet részére a háborús időszak feladatok végrehajtásának állásáról, a működési területükön történt rendkívüli eseményekről. Tevékenységük hatékonysága érdekében együttműködnek és munkakapcsolatot tartanak a megyei (budapesti) állami, gazdasági és társ fegyveres szervekkel.

X. fejezet

Vegyes rendelkezések

41. A belügyi szervek háborús időszakai ügyrendjeiket a jelen ügyrendben foglaltak figyelembevételével 0011/1973. számú miniszteri utasítás 95. pontjának megfelelően **1974. december 31-ig készítsék el.**

Ügyrend készítésére kötelezettek:

- a főcsoportfőnökségek,
- a BM Titkárság,

- az országos (Kormányőrség) parancsnokságok,
- a csoportfőnökségek,
- a rendőr-főkapitányságok,
- az önálló osztályok.

42. A belügyi szervek háborús időszaki ügyrendjük elkészítésénél vegyék figyelembe a 0011/1973. számú miniszteri utasításban meghatározott — a szervekre vonatkozó — általános és speciális feladatokat. A rendőr-főkapitányok a fentiekén kívül vegyék figyelembe a minisztériumi szervek részére meghatározottakból rájuk háruló feladatokat.

43. A Belügyminisztérium és szervei háborús időszaki ügyrendje a miniszter külön utasítására lép hatályba.

DR. KAMARA JÁNOS s. k.

rendőr vezérőrnagy,
belügyminisztériumi államtitkár

Készült: 240 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak.
Kapják: elosztó szerint.